

"ישיבישע בלאט"

"לאמדעס" ב"דף היומי" בשו"ת ומ"מ

"מראי מקומות"

תוד"ה אלו, במה שכתב דקאי אמחלוקת ר"ע ורבי ישבב דלעיל לג. עי' שיטמ"ק שהקשה דאדרבה הרי שתי הראשונות שנמנו במשנה הם הנבילות ולא הטריונות? עי' תויו"ט ומהרש"א.

נקובת הוושט, ולגבי זה נחלקו הראשונים מה דינה למסקנא, עי' רש"י לעיל לב: שס"ל דהוי נבילה, ועי' תורא"ש לעיל ל: ו-לב: שהביא שיטת ר"ת דהיא טריפה, ועי' בה"ל ח"ב כד', ועי' רשב"א שהקשה דלשי' רש"י כל שחיטה המתחילה בוושט תהיה נבילה, ועי' רש"י לעיל יט: ד"ה שחיטתו שתי' זאת.

נקובת הוושט ופסקות הגררת, ויל"ע למה שינה הלשון משאר מקומות, ולא כתב ניקב הוושט, נפסקה הגררת? עי' באחרונים.

ניקב הלב, ועי' תוס' דבכלל זה ניטל הלב, ועי' פסקי תוס' שלמד לפי זה דס"ל שניטל הלב טריפה, ובדברי הרמב"ן לקמן נו: מבואר שזו נבילה, ועי' חכם צבי עד' עח' שנ"מ בכל זה בעוף שנשחט ונמצא ללא לב, אי אמרינן שהיה לו לב ונאבד דהרי אם הוא נבילה אינו יכול לחיות, ועי' פלית' מ' אות ד', וחזו"א טריפות ד' יד'.

לפי איזה סדר נמנו האיברים, עי' מעדני יו"ט אות א', ועי' אמתחת בנימין שזהו סדר ניתוחה.

נשברה השדרה ונפסק החוט שלה, ולכאורה זה אותה טריפה, דגם שבירת השדרה הוא משום פסיקת החוט? וביאר החי' הרי"ם דבא לומר דבכל שבירת השדרה יש לחוש ולבדוק את החוט.

תוד"ה ניקב, במה שהקשו למה צריך ניטל הכבד הא נלמד זאת מניטלה המרה, עי' תי' ועי' פלתי מא' א' ובחי' הרי"ם תי' דקס"ד דכל חסרון המרה הוא רק כשיש כבד כי כבד כועס מרה זורקת בו וכו'.

הריאה שניקבה, מה ששינה כאן מלשונן, ולא כתב ניקבה הריאה, עי' שושנים לדוד ותפארת יעקב, ויסוד הדברים דכיון שריאה מצוי שנקבה ואינו נראה בגלל סירכות וכדו', יש לבדקה ואז פעמים נמצאת שניקבה, ומה שלא כתב ניקב קרום של ריאה עי' מהר"ם שיף ותפארת יעקב.

רבי שמעון אומר עד שתינקב לבית הסמפונות, ובאחרונים דנו אי לדעת ר"ש פוסל סירכות, עי' פורת יוסף, ועי' דעת תורה למהרש"ם לט' יא'.

סמפונות, עי' רש"י 'שהדם נובע שם', ובפיה"מ לרמב"ם נראה שהם צינורות האויר, עי' שיחת חולין פ"ג עמוד ר'.

ניקבה המרה וכו', ועי' תוד"ה ניקב שכ"ש אי ניטלה, ועי' הגה' אשר"י דעת הראב"ה שאין מדמים בטריפות ומה שלא נאמר כשירה, והביא ראייה מטחול, ועי' ש"ש ברא"ש מה שמחלק בין מרה לטחול, ועי' בלב אריה.

המסס וביה"כ שנקבו לחוץ, עי' רש"י מה בא לאפוקי, ועי' ברע"ב ונ"מ שנקבו מחללו של זה לחללו של זה, אלא שזה קשה כיון שמפורש לקמן שכשר, עי' סי' מח' בפרי חדש יב' ופרי תאר ט'.

נפלה, במש"כ כאן רש"י דאין טעם לטריפות עי' רשב"א לקמן נא. דכוונתו למה שיש להמתין מעת לעת ולא מהני לשחוט ולבדוק, ועי' מה שביאר טעם בזה בתורה"ב בית ב' שער ג' מח', ועי' בה"ל ח"ב לא' ג-ד, וע"ע אבני נזר יו"ד סב' ו-ח שבא ליישב את הסתירה ברש"י אי תוך כד' שעות הוי ספק או ודאי טריפה עי"ש.

ודרוסת הזאב, בפסול דרוסה כתבו התוס' דאינו משום שעתיד להנקב, אלא משום שהארס שורך מבפנים, ועי' פלתי נד' ה' שמדברי רש"י לקמן נג: ד"ה צריכה לבדוק נראה שחולק, ועי' מה שביאר בדבריו, ע"ע פרמ"ג נד' משב"ז א', ותפארת יעקב כאן ולקמן נג:.

טריפה שאינה חיה, ועי' שו"ת הרשב"א ח"א צח' דלטריפה ודאית לא יעזור מה שתחיה יב' חודש, ועי' יש"ש סי' פ' דפליג דמה שאינה חיה הוא על דרך הרוב עי"ש, ועי' פר"ח מז' נד' שהוכיח כרשב"א, ועי' חזו"א יו"ד ה' ג', ובמה שנחלקו אי טריפה חיה או לא ולכאורה הוי מחלוקת במציאות? עי' פלתי כט' ג'.

בהבדל שבין המסוכנת לטריפה, אף שגם היא אינה חיה, עי' אור שמח שחיטה ח' יד'.

כל שאין כמוה חיה, ועי' תפארת יעקב, מלא הרועים ומהר"ם שי"ף למה לא תלו זאת בעצמה.

טרפה חיה מנא ליה, ועי' רמב"ן ור"ן מה מקשה אף שאין צורך בזה, ועי' חי' הרי"ם.

תוד"ה זאת הקשו למה לא מנו זאת עם ג' הדברים שנתקשה משה, עי' תירוצם, ועי' מלבי"ם ויקרא יא' א' ובפנים יפות שם, ובחי' אגדות למהר"ל (ומה שהקשו ממתבע של אש, עי' מפרשי התורה שם).

שמונה עשרה טריפות וכו', ועי' רש"י דכולם מהלל"מ, וברמב"ם מאכ"א ד' ו-ט, ובהל' שחיטה ה' א-ג' חולק וס"ל דדרוסה היא מה"ת, ועי"ש הגהות הרמ"ך ובב"י והב"ח סימן כט'.

ע"ב

בסג"ר עי' פי' ברש"י ורבינו גרשם, ועי' מאירי שביאר איך נכנס במילים, ובתורת חיים הקשה למה לא שנאם כסדר.

תוד"ה והא איכא, במה שתי' דניטל צומת הגידין הוא בכלל נחתכו רגליה, עי' מלא הרועים שהקשה דכמה טריפות מצינו שהם באותו אבר ונמנו לשתיים? עי' תי' ועי' חי' הרי"ם.

מן הארכובה ולמעלה, ועי' חת"ס למה כאן נקט רש"י לפרש ארכובה כדעה המקלה.

יכולה היא ליכוות ולחיות, ועי' ריטב"א יבמות קכ: אי בשעה שנחתכו רגליה זה היה בסכין מלובנת יודו רבנן, ועי' שו"ת חת"ס יו"ד נב' אי יועיל בשאר איברים.

כרשב"א דאמר וכו', ועי' רמב"ן ור"ן ומהר"ם שהקשו מה הה"א לתרץ כן הלא הוא אומר הטעם משום דיכולה לחיות? עי' מה שתירצו.

תוד"ה ואמר, דנו אי מדמים טריפות האדם לבהמה, ועי' רמב"ן יבמות קכ: וע"ע רמב"ם גירושין יג' טז' ובנו"כ שם, ועי' קרן אורה שם ביבמות, ובחזו"א אבה"ע כד' ג'.

ובגוף באור דברי ר"ת בגמרא, עי' רמב"ן ותפארת יעקב ומהר"ם שיף.

במה שכתבו שבמחלוקת ב"ש וב"ה יש חומרא וקולא, עי' מהרש"ל מהר"ם ותפארת יעקב.

ובמה שיוצא מדבריהם דהעושה חבירו לטריפה חייב כרוצח, כ"כ היד רמ"ה סנהדרין עח., ועי' דבר אברהם ח"א ה' ג' שהביא מהשיטמ"ק ב"ק דחולק, ועי' מנחת חינוך לב' כט', ו-לד' ה'.

המסס ובית הכוסות, עי' פרש"י דכחד דמי, עי' רש"ש, ועי' מהר"ם שיף מה שרצה להוכיח מכאן.

ובשר החופה את רוב הכרס, עי' רמב"ן למה לא כלל עם טריפת 'נקרע רוב החיצונה'.

דבר עוירא משמיה דרבא נמי נקובה היא, ועי' לב אריה שהקשה דיש חילוק בין הניקובים, עי' תי'.

לע"נ הג"ר חיים בן-ציון בה"ג רבי משה זצ"ל גלב"ע טו' כסלו תשעח'